

en vroeg gewas voor de beste kwaliteit aardappelen

Half september alle aardappelen binnen'

Begin maart gingen de eerste aardappelen de grond in bij akkerbouwer Sjoerd Heestermans in Oud-Vossemeer (ZL). Ondanks schade door de vele regen, weet de akkerbouwer bij een vroeg gewas. En niet alleen voor de primeurs: Zodra de grond het toelaat, gaan we poten. Eind augustus moet het gewas oogstbaar zijn."

Op de scheiding van maart en april zitten er bij Sjoerd Heestermans nog maar weinig aardappelen in de grond. De percelen zijn onbegaanbaar. Uit een tochtschuur, een schuur met aan weerskanten openstaande roldeuren, komt fel wit licht. Het zijn led-tl-lampen die tussen de kiemrekken met aardappelen staan opgesteld. Het extra licht zorgt ervoor dat er ook op de plekken waar het daglicht moeilijk doordringt, ogen gestimuleerd worden om uit te lopen. Op zich zijn er op 'primeureiland' Tholen in

de eerste week van maart al flink wat aardappelen de grond in gegaan. Ook Heestermans pootte zijn eerste stuk van 7,5 hectare, op 3 maart. „Dat is maar net goed gegaan”, wijst hij door het keukenraam naar het betreffende perceel. De akkerbouwer is blij dat hij niet meer heeft gepoot. Her en der op het eiland is er flink schade ontstaan door de vele neerslag in maart. Vooral in aardappelen die gepoot zijn op najaarsgeploegde grond. „Het poten ging mooi, maar de ondergrond was maar net droog genoeg. Wij hebben

eerst mest uitgereden en g een dag gewacht, gekope gewacht, gepoot, nog een daarna de eindrug erop ge Hij laat een foto zien op zi het eindresultaat er als eer „Door het telkens tussend opdrogen, krijg je een mo rug, waardoor de grond ni ja, daarna kregen we in k ter neerslag. Dat heeft hie wel schade gedaan. We he

Heestermans: „Hier zijn de groei-
maanden juni, juli en augustus.
Dan moet het gebeuren.”

en getrokken om verdere schade te voor-
en. Toch was ik verbaasd toen ik gisteren
in de rug ging kijken. Ze hebben zich
ik ontwikkeld en de kiemen zitten al in
aakstadium.” Hij laat een volgende foto
„Nog even en ze komen boven.”

Leg tonnen maken

obbrengst van het perceel is straks de eer-
euwe oogst die weer in de Nederlandse
markten ligt. Eigenlijk vindt Heester-
het een gemiste kans dat Tholen zich
als merk heeft ontwikkeld, zoals de
rdoezer Ronde. Van oudsher staat het
d bekend om zijn vroege aardappelen.
g steeds komen er kistjes voor de klok
e enige aardappelveiling die Nederland
heeft, Alvantho (Alles Van Tholen), op
e kilometers van zijn huis.

het zijn nu Agrico en Nedato die het
van de vroege oogst rechtstreeks naar
permarkten brengen. Ook Heestermans
zaken met ze en richt zich op zowel het
e als middelvroege tafelsegment. Daar-
teelt hij een substantieel deel Agria's,
as waar hij alle kanten mee op kan, zo-

wel richting verse consumptie als verwerking.
Echt late rassen heeft hij niet. „Dat heeft te
maken met de groeiomstandigheden. Hier
groeit er na 15 september niet veel meer bij.
We hebben het wel geprobeerd, maar de
nagroeit valt eigenlijk altijd tegen. En je bent
pas laat van het land, daar houden we ook
niet van. Hier zijn de groeim maanden juni, juli
en augustus. Dan moet het gebeuren. Dan
laat ik die laatste tonnen liever liggen. Vroeg
beginnen en vroeg weer in de groenbemes-
ters, dat is het beste voor de grond.”
Voorafgaand aan de aardappelen ploegt
Heestermans de meeste percelen. Ruwweg
een derde ploegt hij in het najaar, een derde
in het voorjaar en een derde is NKG: woelen
en kopeggen. „Maar ploegen is soms veiliger.
Zeker voorafgaand aan de plasticteelt. Je
hebt net even wat meer waterbergend ver-
mogen en in combinatie met mestrijden geeft
het minder plakkerige grond.”

Tochtschuur

Zijn pootaardappelen ontvangt hij liefst zo
vroeg mogelijk, al is dat tegenwoordig niet
eerder dan november. Hij draait ze dan in

kisten en rijdt ze in de pootgoedschuur. Dit
is een zogeheten tochtschuur, die aan twee
kanten voorzien is van roldeuren. Een groot
deel van de winter staan de deuren tegen
elkaar open. „Hoe guurder hoe beter. Maar
bij vorst, of als de regen of mist horizontaal
naar binnen waait, doen we ze dicht.”

De vroegste rassen gaan in januari in Joppe-
zakken. Dat systeem gebruikt Heestermans al
25 jaar en bevat nog steeds goed. Ze hebben
er 50 stuks staan. Met een ton per rek is dat
genoeg uitgangsmateriaal voor ongeveer 20
hectare. Zeker in een jaar als dit, bewijst het
systeem weer zijn waarde. „Een stevige licht-
kiem blijft een stevige lichtkiem, ook als het
poten plotseling een maand opschuift.”
Hij wijst op een partij Musica, die in gewo-
ne kuubskisten klaarstaat. „Dit ras moet je
eigenlijk niet omstorten. Maar ik had geen
keus, er kwamen te lange kiemen aan. Voor
sommige rassen is het spannend dit jaar. Als
je niet tijdig afkiemt, lopen ze zelf naar het
land.”

Uitbreiden in de rekken is een optie, maar
geeft ook meer werk. Het poten duurt net
even wat langer en je hebt volgens Heester-
mans 'voor het mooie' toch een verreiker ►

Bedrijfsgegevens

Sjoerd Heestermans heeft een a-
drijf in Oud-Vossemeer (ZL) met
aardappelen (inclusief huurland)
vroege en middelvroege aardap-
de tafelmart en dubbeldoelras
weg kunnen richting versmarkt
De rassen zijn: Agria, Alegria, Ar-
ba, Erika en Musica. Verder teelt
suikerbieten, tulpen voor derde
conservengroenten. De gronds-
zavel van 10 tot 25 procent afsl-
vaste medewerker, zijn vader er
enkele losse krachten zet hij het

Hoewel hij zijn eerste perceel begin maart pootte, is het ook voor Heestermans een laat voorjaar.

nodig. „Maar het resultaat is prachtig. Mooie stevige lichtkiemen, meer ogen die uitlopen en een gewas dat vroeger afsterft.” Ook voor Agria zou het systeem goed werken. „Er zijn er wel die het doen. Tot nu toe houden we het bij een paar keer draaien. Dat werkt op zich wel goed, maar ik wil het toch anders doen. Vanaf volgend jaar gaat het ras in de ethyleen.”

Zodra de grond het toelaat, gaat de pootmachine het land in. „En we gaan door zolang het kan. Het vorstrisico valt hier mee en vroeg zijn is gewoon het allerbelangrijkste.” De aardappelen krijgen standaard 25 kubieke meter varkensdrijfmest mee aan de basis. Heestermans heeft daar goede ervaringen mee. Het is snelwerkend en de verzurende werking komt de schilkwiteit ten goede.

Roaien uitbested

Voordeel van een vroege teelt is dat hij zijn gewassen bijna nooit hoeft 'af te slachten'. De loofdoding levert zelden problemen op. De primeurs worden geklapt en gespoten, de rest spuit hij volvelds dood. Heestermans is erop gebrand om zijn aardappelen na het loofdoden niet lang te laten zitten. „Ik heb al te vaak gezien dat de kwaliteit eerst prachtig is en dat je zes weken later plotseling met 25 procent ritnaaldenschade zit. Ook voor bodemziekten zoals rhizoctonia is het beter om snel te roaien.” Voor hem als tafelaardappelteler zijn ritnaalden een groot risico. De akkerbouwer doet al jaren standaard aan kniptorrenbestrijding en vindt op die manier het probleem goed beheersbaar.

Het roaien wordt volledig uitbested aan de loonwerker. Dat is opvallend, want qua areaal kan het best uit om een rooimachine rendabel te maken. De belangrijkste reden

is arbeid. „De loonwerker komt met een vierrijer. Mijn vader, onze vaste medewerker en ik doen de afvoer. Als het mooi loopt, dan doe je op een dag van zes uur 's morgens tot zes uur 's avonds toch een hectare of tien. Dat red je zelf niet. Bovendien investeert de loonwerker op tijd in moderne techniek. De resterende tijd kunnen we goed benutten. In de avond kunnen we groenbemesters zaaien en de haspel verplaatsen.”

Nadeel is uiteraard dat de loonwerker ook andere klanten heeft. „Soms moet je even wachten op je beurt, als het mooi weer is. Eén keer in de zes à zeven jaar heb je pech, als je onder minder optimale omstandigheden moet roaien. Maar de loonwerker heeft me nog nooit laten stikken.”

Genoeg zoetwater

Heestermans prijst zich gelukkig met voldoende zoetwater vanuit het Volkerak. Zonder berekening is vroege aardappelteelt wat hem betreft niet mogelijk. Ze beginnen vaak al vroeg, om de kilo's er op tijd onder te hebben. Ook bij het roaien is het inmiddels bijna standaard nodig om de ruggen nat te gooien. „Ook dat werkt mooi in combinatie met roaien in loonwerk. Als je zelf rooit, moet je vaker beregenen omdat je capaciteit beperkt is.”

Opslag van het product gebeurt op meerdere locaties. Soms gaat dezelfde bewaarplaats wel vier keer vol. Maar eind januari zijn ze meestal weer leeg en ligt de focus weer op het nieuwe seizoen.

Uitdagingen

Wat zijn de uitdagingen voor de komende jaren? „In ieder geval iedere dag je best blijven

doen om goede kwaliteit te blijven telen. De tafelteelt is hard gekrompen en wij willen bij de blijvers horen. Grootste uitdaging is het zorgen voor een goede prijs.”

Heestermans is op dit moment wel te spreken over de extra beloning die hij binnenhaalt via certificering. Het PlanetProof-schema levert 900 euro per hectare op, en daar komt 500 euro van Albert Heijn overheen. Maar het

„
'Ik heb liever twee extra dan twee heerbij'

is ook hard nodig, benadrukt hij. Via zijn bestuurswerk voor Agrico en NAV zet hij zich in voor een faire beloning.

„Er wordt veel over verdienmodellen gepraat, maar je zult het uiteindelijk in de keten moeten regelen”, stelt Heestermans. „Ook met de industrie. Per kilo kost het afnemers maar weinig en het is beter voor iedereen. Schaalvergroting houdt ook ergens op. Ik heb liever twee cent extra voor de aardappelen dan twee hectare erbij.”

Tekst: Egbert Jonkheer

Beeld: Ellen Meinen

Heeft u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@akkerwijzer.nl of tel 0314 – 62 64 38